

Може ли COVID-19 да се предава чрез климатични системи (в болници, влакове и т.н.)?

Искане на Световната здравна организация (СЗО) за становище относно риска от предаване на вируса SARS-CoV-2 (COVID-19) чрез климатични системи във влакове

Изготвено от: Проф. д-р Бенедета Алегранци

Prof. Benedetta Allegranzi, MD & DTM&H
Technical Lead, Infection Prevention and Control Hub and Task Force
WHO HQ, Integrated Health Services, UHC/Life Course
Room 4155, Tel. +41 22 791 2689
20 Av. Appia, CH-1211 Geneva 27, Switzerland

- Според наличните понастоящем доказателства предаването на коронавирусните инфекции, включително SARS-CoV-2, се осъществява чрез тесни контакти между хора в затворена среда, поради излагане на лигавиците в устната кухина, носа или конюнктивата на уязвими хора на капчици от заразен човек чрез кашляне или кихане. Тези капчици имат размер > 5-10 μm и обикновено не се разпространяват на повече от метър. SARS-CoV-2 може също да се предаде и чрез директен или косвен контакт с предмети или повърхности, заразени със секрети (слюнка, назални секрети, хрчки) от заразени хора в непосредствена близост, например чрез замърсени ръце, които докосват устата, носа или очите. Предаването по въздух (което се осъществява чрез частици < 5 μm , които могат да се разпространяват на разстояние > 1 метър) не е доказано за коронавируси, включително SARS-CoV-2, с изключение на специфични процедури, които могат да генерират аерозоли (напр. интубация или бронхоскопия) и които се срещат само в лечебните заведения. Този аспект е отчетен и в Доклада на СЗО за мисията на СЗО в Китай за оценка на ситуацията на епидемията и текущите доказателства, произтичащи от проучвания, проведени в Китай (<https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf>).
- Две скорошни проучвания, базирани на вземане на проби от въздух в непосредствена близост до пациенти с COVID-19 със значително вирусно натоварване в дихателните им секрети, не показват наличие на вируса SARS-CoV-2 (Cheng V et al. InfectControlHospEpidemiol. 2020 Mar 5; Ong SW, et al. JAMA. 2020). Друго проучване, проведено при полети на дълги разстояния, показва, че няма данни за предаване на вируса на пътници, настанени в близост до хора с COVID-19 (Schwartz KL, et al. CMAJ, 24 February 2020).

- Наскоро ни попитаха дали климатикът може да представлява риск за предаване на вируса в болнично заведение, където са хоспитализирани пациенти с COVID-19. Отговорихме, че като се имат предвид начините на предаване на вируса, няма реален риск предвид липсата на въздушно предаване. Въпреки това, в такава среда риск би могъл да е хипотетично наличен в случай на изпълнение на процедури, които могат да генерират аерозоли в помещения без отрицателно налягане, вместо в помещения, вентилирани с климатични системи, имащи връзка с други помещения. Това обаче е само недоказана хипотеза.
- Предвид тези доказателства и съображения, считам, че не може да се признае съществуването на риск, свързан с климатичните системи във влаковете.
- От друга страна, изглежда важно да се настоява за подходящо и често (в идеалния случай два пъти дневно) дезинфекциране на влаковете (по-специално, тоалетни и повърхности, които често се докосват, като бутони, дръжки или маси). Това може да се направи с цялостно почистване на повърхностите с вода и детергент, последвано от прилагането на често използвани дезинфектанти като 70% етилов алкохол или 0,1% натриев хипохлорит.
- Освен това е абсолютно необходимо да се осигури функционирането на мивките и наличие на вода, сапун и кърпички за еднократна употреба; би било също така много полезно да се инсталират дозатори с хидроалкохолни разтвори за пътниците.
- И накрая, много е важно да се повиши адекватно информираността сред пътуващите за необходимостта от спазване на хигиенните правила и предпазни мерки, за да се предотврати предаването на вируса.